

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/136/2024
Identifikačné číslo spisu: 1319204914
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1319204914.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. Q.H. X., narodeného X. P. XXXX, O., Q. Č.. XXX/X, zastúpeného JUDr. Jozefom Mišlinom, advokátom, Košice, Južná tr. č. 9, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Bratislava, Limbová č. 2, o zaplatenie 10.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV. pod sp. zn. B3-60C/96/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. januára 2023 sp. zn. 15Co/153/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III. (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 14. júla 2020 č. k. 60C/96/2019-88 zamietol žalobu (prvá výroková veta) a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania (druhá výroková veta).

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca si nárok uplatňuje titulom náhrady škody vo forme ušlého zisku vo výške 1.200 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 8.800 eur titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s. (ďalej len „VšZP“) ako orgánu verejnej moci.

1.2. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/4/2015-38, zo dňa 29. januára 2016, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sž/2/2016 zo dňa 12. júla 2017, bolo v rámci súdneho konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu zrušené pre nezákonnosť rozhodnutie VšZP č. Z340199/2014 zo dňa 16. decembra 2014, ktorým poisťovňa odmietla žalobcovi poskytnúť informácie: „v koľkých prípadoch VšZP schválila poskytnutie bionického kĺbu „Génium“ a „chodidla IC 62 Tritom Harmony“, ako aj podmienky, za akých boli tieto zdravotné pomôcky schválené, a to vek pacientov a iné podmienky rozhodujúce pre poskytnutie pomôcky.“ Právne posúdiac vec podľa § 2, § 3 ods. 1, 2, § 5

ods. 1, 2, 3, § 6 ods. 1, 2, 3, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2, 3, 4, § 18 ods. 1, 3, § 25 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) konštatoval, že žalobcom označené rozhodnutie spĺňa podmienku nezákonnosti v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

1.3. Súd prvej inštancie ďalej preskúmaval existenciu škody a príčinnej súvislosti nezákonného rozhodnutia so vznikom uplatnenej škody a uzavrel, že žalobca okrem svojej subjektívnej predstavy o výške svojej odmeny ako advokáta (keď na podaniach pracoval ako advokát) s odkazom na hodinové sadzby zmluvne dohodnuté a uhrádzané Kanceláriou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky advokátom, výšku majetkovej škody nijako nepreukázal. Žalobca hodnoverne nepreukázal, že by zisk v žalovanej výške 1.200 eur mohol reálne dosiahnuť pri bežnom behu vecí, ak by nedošlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci. Žalobcovi bola navyše rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/4/2015-38 zo dňa 29. januára 2016 priznaná náhrada trov konania spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku 70 eur a v náhrade uplatnených poštových výdavkoch v súvislosti so súdnym konaním v sume 2,75 eura, ktorej priznanie v konaní vylučuje aplikáciu § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. V danom prípade žalobca v konaní nebol zastúpený advokátom, nejedná sa o trovy konania, ktoré mu ako poškodenému vznikli v rámci konania, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, preto mu trovy konania, ktorých náhrada by spadala pod reguláciu zákona č. 514/2003 Z. z., nevznikli.

1.4. Vo vzťahu k nemajetkovej ujme súd prvej inštancie rovnako konštatoval, že žalobca nepreukázal a nešpecifikoval ujmu, ktorá mu nezákonným rozhodnutím vznikla, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nejde o prípad, kedy by žalobcovi bola preukázateľne spôsobená ujma v takom rozsahu, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je pre neho dostatočným zadosťučinením. Žalobca neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by preukazovali jednak vznik nároku na nemajetkovú ujmu, ako aj odôvodňovali uplatnenú výšku tak, ako to predpokladá § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z.; rovnako nepreukázal, že skutočnosť, že mu nebola poskytnutá požadovaná informácia (v dôsledku nezákonného rozhodnutia), zapríčinila vznik ujmy. Subjektívne pocity žalobcu nepredstavujú ujmu a nedosahujú intenzitu, ktorá by sa nahrádzala spôsobom, ako požaduje žalobca.

1.5. Súd prvej inštancie tak mal za preukázané, že neboli kumulatívne splnené zákonom stanovené podmienky (absencia škody/ujmy, príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody) na vyodenie zodpovednosti štátu a vzniku nároku žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

1.6. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom č. k. 15Co/153/2020-133 z 31. januára 2023 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil a vo výroku II. zmenil tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (prvá výroková veta). Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (druhá výroková veta).

2.1. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej vo výroku I. potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2, konštatujúc správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. V celom rozsahu sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, podľa ktorých v prejednávanom prípade neboli kumulatívne splnené všetky zákonné podmienky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. I keď bola v prejednávanom prípade splnená podmienka existencie nezákonného rozhodnutia, žalobca nepreukázal vznik škody (ušlého zisku a nemajetkovej ujmy), ani príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

2.2. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uviedol, že pokiaľ odvolateľ v odvolaní vytýkal súdu prvej inštancie, že jeho skutkové a právne závery sú svojvoľné, nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní a namietal, že si v konaní neuplatnil právo na zdravotnú starostlivosť, ale právo

na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy, z konania súdu prvej inštancie v prejednávanej veci, ako aj z odôvodnenia jeho rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie ako predmet konania ustálil žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z., skúmajúc splnenie všetkých zákonných podmienok zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, z ktorého dôvodu odvoláciu námietku žalobcu považuje za nedôvodnú. Pokiaľ odvolateľ vytýkal súdu prvej inštancie, že neposkytol ochranu jeho základnému právu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy, ktoré je upravené v čl. 46 ods. 3 ústavy, odvolací súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 284/2008 zo dňa 24. septembra 2008, z ktorého citoval a poznamenal, že súd prvej inštancie postupoval v konaní v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, správne zistil skutkový stav, ktorý aj správne právne posúdil, v konaní sa vysporiadal so všetkými námietkami strán sporu, ktoré mali s posúdením predmetu sporu priamu súvislosť a dôkazy vyhodnotil v súlade s § 191 ods. 1 CSP, teda každý dôkaz jednotlivo aj v ich vzájomnej súvislosti. K odvolateľom namietanej a súdom prvej inštancie konštatovanej absencii príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody odvolací súd uviedol, že aj keď zákon č. 514/2003 Z. z. nevysvetľuje vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, v právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Vo veciach uplatňovania práva na náhradu škody voči štátu z titulu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci platí, že bez ohľadu na skutkové okolnosti individuálnej právnej veci nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci musí byť priamou, bezprostrednou a nesprostredkovanou príčinou škody; nestačí, ak je iba sprostredkovanou príčinou škody. Žalobca náhradu škody (ušlého zisku) a nemajetkovej ujmy odôvodňoval tým, že je osobou zdravotne ťažko postihnutou a od VŠZP mienil získať všeobecné informácie o poskytovaní zdravotníckych pomôcok pacientom, pričom VŠZP mu požadované informácie odmietla poskytnúť. Odvolací súd zastáva názor, že priamou, bezprostrednou a nesprostredkovanou príčinou vzniku prípadnej škody alebo nemajetkovej ujmy (ak by ich existenciu žalobca preukázal) je nepriaznivý zdravotný stav žalobcu, na ktorý ale nemá vplyv poskytnutie alebo neposkytnutie informácií o poskytovaní zdravotných pomôcok zo strany VŠZP. Príчинná súvislosť medzi nezákonnými rozhodnutiami a nárokom na náhradu žalobcom špecifikovanej škody (ušlého zisku) a nemajetkovej ujmy nie je daná a odvolacia námietka žalobcu nie je dôvodná. Pokiaľ ide o ušlý zisk, odvolací súd zdôraznil, že žalobca v prejednávanej veci nepreukázal, že by došlo na jeho strane k zväčšeniu majetku o 1.800 eur, nebyť nezákonných rozhodnutí. Nepreukázal, že v čase, v ktorom sa musel venovať činnosti spojenej so žiadosťami o poskytnutie informácií zo strany VŠZP, sa mal alebo mohol venovať činnosti advokáta, ktorá by mu privodila zisk vo výške 1.800,- eur a jeho tvrdenia o ušlom zisku tak zostali len v rovine teoretickej. V tomto smere nepostačujú zistenia, podľa ktorých Kancelária Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vypláca za zastupovanie advokátom hodinovú sadzu 80 až 90 eur. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy odvolací súd, vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov, opätovne poukázal na to, že dôkazná povinnosť na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy, ako i určenie jej výšky, stíha výlučne poškodeného. Žalobca si svoju dôkaznú povinnosť ohľadom nemajetkovej ujmy a jej výšky nesplnil, preto považuje závery súdu prvej inštancie, týkajúce sa nedôvodnosti nároku žalobcu na nemajetkovú ujmu, za správne a odvolacie námietky odvolateľa za nedôvodné. V súdnej veci ide o zodpovednosť objektívnu, ktorej sa nemožno zbaviť. Je však potrebné skúmať, či boli v prejednanom prípade splnené všetky zákonné podmienky zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorú povinnosť si súd prvej inštancie splnil, riadne vykonaným dokazovaním zistil skutkový stav, tento následne posúdil v súlade s vyššie citovaným zákonom a vyvodil závery, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

2.3. Odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II. podľa § 388 CSP tak, aby bolo v súlade s ustanovením § 262 ods. 1 CSP. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo ho zmenil tak, že žalobe vyhovie. Uplatnil si trovy dovolacieho konania.

3.1. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd nesprávne posúdil otázku: a/ vzniku škody a jej výšky, b/ príčinu súvislosť, c/ princíp absolútnej objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánom verejnej správy nezákonným rozhodnutím a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho sudu v otázke posúdenia vzniku nemajetkovej ujmy.

3.2. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ uviedol, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a to: a/ vadou zmätočnosti napadnutého rozhodnutia, b/ hodnotením skutkových zistení, v ktorých chýba určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal odvolacou argumentáciou žalobcu. Rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne. Dovolateľ konkrétne uviedol, že odvolací súd v napadnutom rozsudku ignoroval právnu argumentáciu žalobcu uvedenú v bode VI. odvolania, v ktorom poukázal na právne závery uznesenia Najvyššieho súdu SR z 27. augusta 2019, sp. zn. 4Cdo/125/2019. Odôvodnenie napadnutého rozsudku neobsahuje žiadne odôvodnenie odklonu súdu od ustálenej či publikovanej judikatúry najvyššieho súdu napriek tomu, že žalobca týmito rozhodnutiami argumentoval. Preto súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov, a teda sú svojvoľné a neudržateľné, nakoľko v napadnutom rozsudku absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci.

3.3. Ďalej namietal, že v hodnotení skutkových zistení krajským súdom chýba určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, tým skôr, že tieto namietal, ale krajský súd ich náležitým spôsobom nezhodnotil bez toho, aby napr. dostatočným spôsobom odôvodnil ich irelevantnosť. V priebehu dokazovania pred súdom prvej inštancie namietal, že napriek rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/4/2015 zo dňa 29. januára 2016 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sži/2/2016 zo dňa 12. júla 2017 a jeho výzvam, VŠZP do dnešného dňa požadovanú informáciu žalobcovi v plnom rozsahu neposkytla. Preto žalobca vo svojom odvolaní tvrdil, že došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že skutkové a právne závery súdu prvej inštancie sú svojvoľné, nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní, nakoľko žalobca neuplatňuje v predmetnom konaní právo na zdravotnú starostlivosť, ale právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy. Žalobca pritom poukázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v bode 54., ktorý považoval za zmätočný, nakoľko nikdy netvrdil, že mu nebola poskytnutá zdravotnícka pomôcka, ale namietal, že ku dňu podania žaloby mu neboli žalovanou poskytnuté požadované informácie. Žalobca v tejto súvislosti vo svojom odvolaní namietal nesprávnu právnu argumentáciu súdu prvej inštancie, ktorý žalobcovi vytýkal, že nepreukázal skutočnosť, že mu nebola poskytnutá požadovaná informácia. Žalobca takúto argumentáciu považoval za zmätočnú, nakoľko z právneho názoru súdu v danej veci nie je zjavné, akými dôkaznými prostriedkami mal preukázať, že požadované informácie mu žalovaná neposkytol v súlade s právoplatným rozsudkom. Za nesplniteľné dôkazné bremeno (dôkaznú povinnosť) považuje preto žalobca požiadavku sudu, aby preukázal, že požadované informácie mu neboli prístupné.

3.4. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP, osobitne k nesprávnemu posúdeniu vzniku škody a jej výšky, ako otázku riešenú odvolacím súdom označil: „Posúdenie vzniku škody a jej výšky“, pričom právne posúdenie veci, ktoré považuje za nesprávne, predstavuje záver súdu, že strata času advokáta, ktorý vystupuje v spore ako fyzická osoba vo svojom mene, nie je škodou. Poukázal na bod 8.5. napadnutého rozsudku. Správne riešenie danej právnej otázky podľa dovolateľa je, že strata času, ktorý venoval príprave a vyhotovovaní podaní smerujúcich k náprave nezákonných rozhodnutí, je škodou, nakoľko v konaní musel vystupovať ako advokát. Samotné podania, ako aj opravné prostriedky

nevyhotovoval žalobca ako fyzická osoba, ale ako advokát. Poukázal na čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, § 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a dôvodovú správu k uvedenému zákonnému ustanoveniu, § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Uviedol, že ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre zdôrazňuje, že podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 46 ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Toto pravidlo sa teda vzťahuje aj na základné právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom zaručené v čl. 46 ods. 3 ústavy, ktoré možno považovať konajúcim súdom za rešpektované, ak tento postupoval v súlade s ustanoveniami zákona o zodpovednosti za škodu (napr. III. ÚS 322/08). Podstata základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa náhrady škody spôsobenej v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na náhradu škody vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Inými slovami, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie. Ďalej citoval z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/32/2007 z 29. marca 2007, publikovanom pod č. R 28/2008 a uznesenia najvyššieho súdu, sp. zn. 4MCdo/23/2008 zo dňa 21. decembra 2009. Poukazujúc na § 19 ods. 2 zákona č. 132/1990 Zb. o advokácii zdôraznil, že žalobca mal v posudzovanom prípade dve možnosti, buď sa dať v konaní o preskúmanie rozhodnutia zastúpiť advokátom a za službu zaplatiť, alebo venovať čas a spracovať sám podania na správny súd. Žalobca si vybral druhú možnosť a jednotlivé podania spracoval sám, nakoľko je zapísaný v zozname advokátov. V danom prípade žalobca ako advokát stratil čas vyhotovovaním podaní vrátane opravných prostriedkov, aby dosiahol odstránenie nezákonnosti v rozhodovaní orgánu verejnej správy. Žalobca preto vyčíslil hodnotu za stratu času pri vyhotovovaní opravných prostriedkov. Tu je potrebné poznamenať, že ani advokáti nepracujú v prospech štátu pro bono, teda prácu nevykonávajú bezplatne alebo za zníženú cenu ako službu verejnosti, ale za vykonanú prácu si účtujú hodinovú sadzbu 80 - 90 eur. Dá sa preto usudzovať, že ak by orgány verejnej správy postupovali zákonným spôsobom, nemusel žalobca strácať čas k dosiahnutiu zákonnosti vyhotovovaním podaní ako advokát. Podanou žalobou preto žalobca uplatňuje svoje právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy a dovoľáva sa vyvodenia zodpovednosti za porušenie zákona.

3.5. K nesprávnemu posúdeniu príčinnej súvislosti vzniku škody dovolateľ ako otázku nesprávne riešenú odvolacím súdom označil jeho záver: „Príčinná súvislosť medzi nezákonnými rozhodnutiami a nárokom na náhradu žalobcom špecifikovanej škody (ušlého zisku) a nemajetkovej ujmy nie je daná a odvolacia námietka žalobcu nie je dôvodná.“ V tomto kontexte odkázal na bod 8.4.2. napadnutého rozsudku a s poukazom na § 9 ods. 1, 4, § 3 zákona č. 514/2003 Z. z. tvrdil, že súd nemôže bez ďalšieho rozhodnúť, že poškodenému škoda a nemajetková ujma nebude vôbec nahradená, alebo že medzi preukázaným protiprávnym konaním a preukázaným vznikom škody nie je príčinná súvislosť. Vyjadril sa k vzťahu príčinnej súvislosti a zdôraznil, že vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2010, sp. zn. 5Cdo/126/2009). Dovolateľ argumentoval, že príčinou škody v danom prípade je skutočnosť, že žalovaná vydala nezákonné rozhodnutie. V dôsledku toho žalobca ako advokát stratil čas pri vyhotovovaní opravných prostriedkov, aby dosiahol zrušenie nezákonného rozhodnutia. Žalobca namietal, že odvolací súd sa v tomto smere odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, a to rozsudku sp. zn. 7Cdo/282/2018 zo dňa 29. mája 2019, z ktorého citoval. Aplikáciou a výkladom jednotlivých ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. odvolací súd odoprel žalobcovi právo na náhradu škody v rozpore s jeho podstatou a zmyslom. V danom prípade žalobca preukázal vznik škody, pričom súd nemôže bez ďalšieho rozhodnúť, že mu škoda nebude vôbec nahradená, alebo že medzi preukázaným protiprávnym konaním a preukázaným vznikom škody nie je príčinná súvislosť (5Cdo/126/2009). Došlo preto k porušeniu § 1 a § 3 zákona č. 514/2003 Z. z.

3.6. Ďalej namietal nesprávnosť záverov odvolacieho súdu, ktorými bol porušený princíp absolútnej objektívnej zodpovednosti za škodu, spôsobenú orgánom verejnej moci, keď odvolací súd si osvojil argumentáciu žalovanej o tom, že žalobca nepreukázal vznik škody a jej výšku, ako aj tvrdenia, že žalobca mal aj na iné možnosti ako sa domôcť nápravy (bod 8.7. napadnutého rozsudku). Podľa názoru dovolateľa orgán verejnej moci sa nemôže zbaviť zodpovednosti pri výkone verejnej moci tvrdením, že žalobca nepreukázal vznik škody a jej výšku, ako aj tvrdením, že žalobca mal iné možnosti nápravy, nakoľko v danom prípade je potrebné aby sa vo vzťahu k žalobcovi napravili všetky dôsledky porušenia zákona. Poukázal na § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. a v tejto súvislosti i na bod 14. rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/282/2018 SR zo dňa 29. mája 2019, z ktorého citoval. V danom prípade žalobca namieta, že v predmetnej veci bol porušený princíp absolútnej objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy, pričom súdy nenapravili vo vzťahu k žalobcovi žiadne dôsledky porušenia zákona. Dôrazne pripomenul, že do dnešného dňa nezískal požadované informácie. Došlo preto k porušeniu čl. 46 ods.3 Ústavy SR v spojení s § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.

3.7. Dovolateľ mal ďalej za to, že napadnutým rozhodnutím došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri posudzovaní preukázania a vzniku nemajetkovej ujmy, a to v bode 8.6. napadnutého rozsudku. Žalobca tvrdí, že „nemajetková ujma sa nepreukazuje (4Cdo/34/2018, bod 4.1.vi.), nemajetková ujma vzniká už samotným porušením, resp. zásahom do základných práv a slobôd človeka, preto nie je potrebné demonštrovať, že takýto zásah niesol aj ujmu, ktorá sa prejavila navonok“ (4Cdo/125/2019) a výšku nemajetkovej ujmy určí sud s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, ale aj ďalších okolností. Poukázal na dôvodovú správu k ust. § 17 a 18 zákona 514/2003 Z. z.. Zmyslom a účelom zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné. Za predpoklady pre priznania takejto náhrady škody tak už uvádzaný § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. považuje okrem iného vydanie nezákonného rozhodnutia a tiež jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené na to príslušným orgánom práve z dôvodu nezákonnosti. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejmý. (II. ÚS 25/2011). Odvolací súd sa odklonil od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, a to právneho názoru vyslovenom v uznesení Najvyššieho súdu SR z 27. augusta 2019, sp. zn. 4Cdo/125/2019 (bod 11.) v ktorom súd uviedol:“ ... Za nesplniteľné dôkazné bremeno (dôkaznú povinnosť) v takej situácii najvyšší súd označuje požiadavky odvolacieho súdu na preskúmanie finančného ocenenia nehmotnej ujmy žalobcu, najmä v oblasti osobných, rodinných, pracovných, sociálnych vzťahov či psychického stavu, pretože nemajetková ujma sa nepreukazuje (porov. 4 Cdo 34/2018, bod 4.1.vi.). Nemajetková ujma vzniká samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Ide o stav mysle poškodenej osoby, ktorý sa preukazuje empaticky...“. Žalobca tvrdí, že podľa § 17 ods.2 zák. č. 514/2003 Z. z. nemajetková ujma vzniká už samotným porušením, resp. zásahom do základných práv a slobôd človeka, preto nie je potrebné demonštrovať, že takýto zásah niesol aj ujmu, ktorá sa prejavila navonok (ELSP, Danov c/a Bulharsko z 02. septembra 2010) došlo preto k porušeniu citovaného ustanovenia. Z uvedeného vyplýva, že boli splnené zákonné predpoklady na priznanie nemajetkovej ujmy žalobcovi.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu písomne vyjadrila tak, že v danej veci nie sú dané dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP a zároveň napadnutý rozsudok spočíva v správnom právnom posúdení veci. V danom prípade nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces nesprávnym procesným postupom súdu, ktorý žalobca žiadnym

spôsobom nepreukázal. Predmetom dovolania nie sú také otázky, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené (§ 421 písm. b) CSP), o čom svedčia odkazy na bohatú judikatúru uvedenú v dovolaní ku každej právnej otázke. Napadnutý rozsudok zároveň nepredstavuje odklon od judikatúry, na ktorú žalobca v dovolaní poukazuje (§ 421 písm. a) CSP).

4.1. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu, ktorý za nesprávny považuje žalobca právny záver súdu, že strata času advokáta, ktorý vystupuje v spore ako fyzická osoba vo svojom mene, nie je škodou, žalovaná uviedla, že z rozsudkov nižších súdov vyplýva, že žalobca nepreukázal vznik škody ani výšku škody v zmysle ust. § 17 ods. 1 až 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Majetková ujma vo výške 1.200 eur, ktorú požaduje žalobca, nepredstavuje ušlý zisk v zmysle citovaných ustanovení. Žalobca okrem svojej subjektívnej predstavy o výške svojej odmeny ako advokáta výšku majetkovej škody nepreukázal. So závermi uvedenými v napadnutom rozsudku (bod 8.5. odôvodnenia) v spojení s prvostupňovým rozsudkom (bod 51. odôvodnenia) sa žalovaná plne stotožňuje. Taktiež s otázkou príčinnej súvislosti sa odvolací súd dostatočne vysporiadal v bode 8.4.1 a 8.4.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Rozsudok sp. zn. 7Cdo/282/2018, na ktorý sa odvoláva žalobca, nemožno podľa jeho názoru aplikovať na danú vec, pretože v prejednávacom prípade žalobca nepreukázal vznik škody, ktorý je nevyhnutnou podmienkou aplikácie uvedeného rozsudku. Príчинná súvislosť musí byť vždy s istotou preukázaná (bezpečne zistená), pričom dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. S dovolateľom namietanou objektívnou zodpovednosťou sa odvolací súd vysporiadal najmä v bode 8.7 odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorý záver považuje za správny. S otázkou nemajetkovej ujmy sa odvolací súd a súd prvej inštancie vysporiadali najmä v bode 8.6 odôvodnenia napadnutého rozsudku a v bode 53. a 54. prvostupňového rozsudku. Predmetom konania 4Cdo/125/2019 je nemajetková ujma spôsobená trestným stíhaním a v tomto kontexte je potrebné na ňu aj nahliadať. V prejednávanej veci sa jedná o ujmu spôsobenú neposkytnutím informácie, pričom príslušné súdy vyhodnotili, že subjektívne pocity ako smútok, krivda, spôsobené neposkytnutím požadovanej informácie, nedosahujú intenzitu nahrádzanú spôsobom požadovaným žalobcom a ním tvrdenú ujmu považovali za nepodloženú. Predpokladom určenia výšky škody je aj podľa uznesenia sp. zn. 4Cdo/125/2019 preukázanie vzniku škody/nemajetkovej ujmy, ku ktorému v prejednávanej veci nedošlo. Napadnutý rozsudok podľa žalovanej nemá ani vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd sa dostatočne venoval právu žalobcu na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, a to najmä v bodoch 7. a 8.3 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Uvedený rozsudok podáva zrozumiteľným spôsobom vysvetľujúcu odpoveď na všetky podstatné otázky, pre ktoré bol prvostupňový rozsudok odvolacím súdom potvrdený a nie je prejavom aplikačnej ani interpretačnej svojvôle. Napadnutý rozsudok spĺňa podmienky ustanovenia § 220 CSP, je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a s ďalšími právnymi predpismi, s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a s medzinárodnými zmluvami, ktorými ja Slovenská republika viazaná. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolaniu nie je možné vyhovieť.

6. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016).

7. Dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a), resp. písm. b) CSP.

K dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP:

8. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či v konaní došlo k vade namietanej dovolateľom.

12. V danom prípade žalobca prípustnosť dovolania odvodil v prvom rade z § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces, ktorým mu malo byť znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva, oprel o tvrdenie, že a/ rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a zmätočné, b/ pričom vo vyhodnotení skutkových zistení odvolacím súdom, v ktorých chýba určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo.

13. Pokiaľ ide o námietku dovolateľa, týkajúcu sa nedostatočne zisteného skutkového stavu, dovolací súd poznamenáva, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu dovolací súd nie je oprávnený, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018).

14. Procesnú vadu vedúcu k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces dovolateľ v tejto súvislosti videl v tom, že závery súdu prvej inštancie, uvedené v bode 54. rozsudku súdu prvej inštancie, sú podľa jeho názoru svojvoľné, bez opory vo vykonanom dokazovaní, čo namietal i v podanom odvolaní, avšak

odvolací súd sa s uvedeným relevantným spôsobom nevysporiadal a ním prednesené argumenty v odvolacom konaní nevzal do úvahy. Zdôraznil, že v konaní si neuplatňuje právo na zdravotnú starostlivosť, ale právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy.

15. Dovolací súd po preskúmaní veci zistil, že súd prvej inštancie v dovolateľom namietanom bode 54. rozsudku uviedol: „ Žalobca rovnako nepreukázal, že skutočnosť, že žalobcovi nebola poskytnutá požadovaná informácia (v dôsledku nezákonného rozhodnutia) zapríčinila vznik ujmy, napr. že by mu prípadne nebola poskytnutá zdravotná pomôcka tak, ako požadoval. Subjektívne pocity žalobcu ako osoby ZŤP (smútok, krivda) nepredstavujú ujmu a 60C/96/2019 15 nedosahuje intenzitu, ktorá by sa nahrádzala spôsobom, ako požaduje žalobca. Ak aj žalobcovi nebola poskytnutá zdravotná pomôcka, ktorú požadoval (čo nijak ale žalobca nepreukázal), ani jej neposkytnutie nie v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím a neposkytnutím požadovanej informácie. V otázke posúdenia rozsahu a správnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti sa žalobca mohol domáhať nápravy inou cestou na úseku poskytovania zdravotnej starostlivosti (napr. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Ministerstvo zdravotníctva SR).“ Žalobca v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie o. i. namietať zmätočnosť tohto záveru, keďže nikdy netvrdil, že mu nebola poskytnutá zdravotnícka pomôcka, ale namietať, že ku dňu podania žaloby mu neboli žalovanou poskytnuté požadované informácie. Za zmätočné považoval aj tvrdenie súdu prvej inštancie, že nepreukázal skutočnosť, že mu nebola poskytnutá požadovaná informácia, keďže z právneho názoru súdu prvej inštancie nie je zrejmé, ako mal preukázať, že požadované informácie žalovaná neposkytla v súlade s právoplatným rozsudkom. Odvolací súd sa s touto odvolacou námietkou žalobcu vysporiadal v bodoch 8.1. a 8.2 napadnutého rozsudku: „ V súvislosti s odvolacou námietkou žalobcu odvolací súd uvádza, že odvolateľ zrejme nesprávne pochopil odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 54. rozhodnutia. Súd prvej inštancie v uvedenom bode rozhodnutia poukazuje na absenciu príčinnej súvislosti medzi neposkytnutím požadovanej informácie zo strany VŠZP žalobcovi a vznikom ujmy, prezentovanej, resp. tvrdenej žalobcom, keď uviedol, že žalobca nepreukázal, že skutočnosť, že mu nebola poskytnutá požadovaná informácia, zapríčinila vznik ujmy. Zároveň súd prvej inštancie dôvodí, že ani prípadné neposkytnutie zdravotnej pomôcky nie je v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím o neposkytnutí požadovanej informácie. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, podľa ktorých v prejednávacom prípade neboli kumulatívne splnené všetky zákonné podmienky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. I keď bola v prejednávacom prípade splnená podmienka existencie nezákonného rozhodnutia, žalobca nepreukázal vznik škody (ušlého zisku a nemajetkovej ujmy) a nepreukázal ani vznik príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Odvolateľ v odvolaní vytýkal súdu prvej inštancie, že jeho skutkové a právne závery sú svojvoľné, nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní, namietať, že si v konaní neuplatnil právo na zdravotnú starostlivosť, ale právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že z konania súdu prvej inštancie v prejednávanej veci, ako aj z odôvodnenia jeho rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie ako predmet konania ustálil žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z., skúmajúc splnenie všetkých zákonných podmienok zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Z uvedeného dôvodu preto odvolaciu námietku žalobcu považuje za nedôvodnú.“ Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd sa vyššie uvedenou odvolacou námietkou žalobcu riadne zaoberal, podrobne, jasne a zrozumiteľne sa s ňou vysporiadal, pričom jeho závery nemožno hodnotiť ako nerelevantné či zmätočné.

16. Ani nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, ktoré dovolateľ naznačuje v dovolaní (§ 124 ods. 1 CSP), nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Uvedenú dovolaciu námietku bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v danom prípade súdu prvej inštancie, pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia

judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000), ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli a treba ich považovať za naďalej aktuálne. Preto nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval ústavný súd a nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

17. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzavrel, že také pochybenia súdov v procese dokazovania, ktoré by znemožnili žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP z obsahu spisu nevyplýva.

18. Dovolateľ ďalej namietal nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozsudku odvolacieho súdu, ktorý sa nevysporiadal so všetkými vznesenými argumentami žalobcu. Dovolateľ osobitne argumentuje, že odvolací súd v odvolacom rozsudku neodôvodnil svoj odklon v rozhodovaní od judikatúry, prezentovanej v konaní žalobcom, konkrétne od právnych záverov uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/125/2019 zo dňa 27. augusta 2019.

19. Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak ale ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

20. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

21. Rozhodnutie je nepreskúmateľné vtedy, keď jeho písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (porovnaj závery vyplývajúce zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 03. decembra 2015, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2016 pod č. 2). Za nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu

treba považovať predovšetkým úplnú absenciu dôvodov vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bola závislá opodstatnenosť uplatneného nároku, ako aj vnútornú rozpornosť odôvodnenia rozhodnutia, priečiacu sa pravidlám logického uvažovania.

22. K arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorú dovolateľ namieta, Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012).

23. Po preskúmaní obsahu spisu a dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za neodôvodnené. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzi ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

24. Dovolací súd vzhľadom na obsah spisu vrátane rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie ako organickej (kompletizujúcej) jednote, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), môže len konštatovať, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry, obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za nedostatočne odôvodnené. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzi ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Z obsahu preskúmaného rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd v dôvodoch rozsudku uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, a prečo rozhodnutie okresného súdu považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj ďalšie dôvody, v rámci ktorých sa podrobne a vyčerpávajúco sa vysporiadal s jednotlivými odvolacími námietkami žalobcu (body 8.1 až 8.7). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva nedostatočnosť alebo nepresvedčivosť, ani absencia o skutkových a právnych záveroch, či taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil argumentáciu dovolateľa.

25. Čo sa týka námietky dovolateľa o neodôvodnení odklonu právnych záverov odvolacieho súdu od dovolateľom prezentovaného rozhodnutia najvyššieho súdu (sp. zn. 4Cdo/125/2019 zo dňa 27. augusta 2019), dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnosťnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

26. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým

spôsobom, čo nie je daný prípad. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu, rozsahom a výsledkom vykonaného dokazovania, nezakladá dôvodnosť podaného dovolania. Aj stabilná rozhodovacia prax ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok.

27. Vo vzťahu k dovolaniu žalobcu podľa § 420 písm. f) CSP dovolací súd tak uzatvára, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že by v konaní nižších súdov došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, alebo že by odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti spočívajúcu v nepreskúmateľnosti, či arbitrárnosti, extrémnom nesúlade skutkových záverov s vykonaným dokazovaním v zmysle § 420 písm. f) CSP.

K dovolaniu podľa § 421 ods. 1 CSP:

28. Dovolateľ v dovolaní taktiež argumentuje nesprávnym právnym posúdením veci nižšími súdmi.

29. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

30. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

31. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“).

32. Na to, aby mohol dovolací súd podrobiť dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, uvedeného pod písmenom a) až c) ustanovenia § 421 ods. 1 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v zákone (§ 431 až § 435 CSP).

33. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľ z § 421 ods. 1 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP).

34. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) alebo či ide o právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), či právnu otázku, ktorá je rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a

zrozumiteľným spôsobom).

35. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

36. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože pre rozhodnutie podstatná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ.

37. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

38. Dovolateľ v dovolaní (pozri body 3.4., 3.5., 3.6. a 3.7. tohto rozhodnutia) namietal nesprávne právne posúdenie a odklon od ním označených rozhodnutí najvyššieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP:

38.1. vo vzťahu k posúdeniu (ne)existencie príčinnej súvislosti medzi nezákonnými rozhodnutiami a nárokom na náhradu žalobcom špecifikovanej škody (ušlého zisku) a nemajetkovej ujmy a tvrdil odklon od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/282/2018 zo dňa 29. mája 2019 ,

38.2. vo vzťahu k posudzovaniu preukázania a vzniku nemajetkovej ujmy odvolacím súdom, pri ktorom namietal odklon od rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/34/2018 a 4Cdo/125/2019.

39. Dovolateľ ďalej namietal nesprávne právne posúdenie:

39.1. vo vzťahu k záveru odvolacieho súdu, že strata času advokáta, ktorý vystupuje v spore ako fyzická osoba vo svojom mene, nie je škodou (bod 8.5. napadnutého rozsudku), pričom správne riešenie právnej otázky podľa dovolateľa je, že strata času, ktorý venoval príprave a vyhotovovaniu podaní smerujúcich k náprave nezákonných rozhodnutí, je škodou, nakoľko v konaní musel vystupovať ako advokát. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 322/08 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/32/2007 z 29. marca 2007 (R 28/2008) a sp. zn. 4MCdo/23/2008 zo dňa 21. decembra 2009;

39.2. vo vzťahu k nemožnosti orgánu verejnej moci zbaviť sa zodpovednosti pri výkone verejnej moci tvrdením, že žalobca nepreukázal vznik škody a jej výšku, ako aj tvrdením, že žalobca mal iné možnosti nápravy;

40. Dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie a odklon napadnutého rozhodnutia od ustálenej praxe najvyššieho súdu čo do záveru o (ne)existencii príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody a nemajetkovej ujmy na strane žalobcu (bod 38. písm. a) tohto rozhodnutia).

40.1. V súdnej veci odvolací súd vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu, týkajúcej sa príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody a nemajetkovej ujmy na strane žalobcu, konštatoval, že „ Žalobca náhradu škody (ušlého zisku) a nemajetkovej ujmy odôvodňoval tým, že je osobou zdravotne ťažko postihnutou a od VŠZP mienil získať všeobecné informácie o poskytovaní

zdravotníckych pomôcok pacientom, ktorá mu požadované informácie odmietla poskytnúť. Odvolací súd zastáva názor, že priamou, bezprostrednou a nesprostredkovanou príčinou vzniku prípadnej škody alebo nemajetkovej ujmy (ak by ich existenciu žalobca preukázal) je nepriaznivý zdravotný stav žalobcu, na ktorý ale nemá vplyv poskytnutie alebo neposkytnutie informácií o poskytovaní zdravotných pomôcok zo strany VŠZP. Príčinná súvislosť medzi nezákonnými rozhodnutiami a nárokom na náhradu žalobcom špecifikovanej škody (ušlého zisku) a nemajetkovej ujmy nie je daná.“

40.2. V dovolateľom namietanom rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/282/2018 zo dňa 29. mája 2019 pristúpil dovolací súd k riešeniu v dovolaní nastolenej otázky, či v súvislosti so zodpovednosťou štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom možno za škodu považovať zostatkovú hodnotu motorového vozidla chápanú ako rozdiel medzi hodnotou motorového vozidla pred jeho nezákonnou úschovou a po jeho vrátení vlastníčkovi (bod 11. rozhodnutia). Uviedol, že „, Pokiaľ však ide o preukázanie výšky škody a prípadné sankcionovanie neunesenia dôkazného bremena žalobcom zamietnutím jeho žaloby práve z tohto dôvodu, bude vždy namieste skúmať, či takýto prístup nižších súdov nie je príliš reštriktívny a v konečnom dôsledku či nerobí iluzórnym aj samotné ústavne zakotvené právo na náhradu škody (čl. 46 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 3 ods. 1 CSP). Inak povedané, ak v takýchto prípadoch žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, pričom však preukáže a odôvodní, že mu taká škoda vznikla, nemôže súd - bez ďalšieho - rozhodnúť, že mu preto škoda nebude vôbec nahradená, alebo že medzi preukázaným protiprávnym konaním a preukázaným vznikom škody nie je príčinná súvislosť. V takomto prípade by súdy odopreli ochranu subjektívneho práva (denegatio iustitiae). “

40.3. Uvedené rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/282/2018 podľa názoru dovolacieho súdu nie je aplikateľné na rozhodovanú vec, a to predovšetkým vzhľadom na odlišné skutkové okolnosti, z ktorých vychádza. Vo veci sp. zn. 7Cdo/282/2018 totiž žalobca predložil v konaní znalecký posudok, ktorý presne ustálil výšku škody, ktorá mala spočívať v poškodení motorového vozidla v dôsledku jeho nepoužívania počas obdobia 6 rokov, ktorý nižšie súdy nereflektovali, pričom najvyšší súd práve s ohľadom na túto skutočnosť uzavrel, že „, právne závery oboch súdov o neunesení dôkazného bremena žalobcom v otázke vzniku škody sú nesprávne, a to minimálne v súvislosti so vznikom škody žalobcovi, ktorá mala spočívať v poškodení motorového vozidla práve v dôsledku jeho nepoužívania počas obdobia 6 rokov. Z obsahu znaleckého posudku vyplýva, že tento druh škody bol ustálený sumou 14.957,22 eur. V tomto ohľade nemohol potom obstáť ani právny záver súdov obsiahnutý v právnej otázke, tvoriacej predmet dovolacieho prieskumu (body 4,9 a 11)“.

40.4. Na základe uvedeného, keďže rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/282/2018 zo dňa 29. mája 2019 sa týka skutkovo odlišnej veci a ani z právneho hľadiska sa výslovne nezaobrá dovolateľom namietanou právnou otázkou príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody či nemajetkovej ujmy, najvyšší súd vo vzťahu k tejto časti dovolania (bod 38 písm. a) tohto rozhodnutia) uzatvára, že odvolací súd sa od neho ani nemohol odkloniť.

41. Vo vzťahu k posudzovaniu otázky preukázania vzniku nemajetkovej ujmy odvolacím súdom (bod 38.2. tohto rozhodnutia) dovolateľ namietal odklon od rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/34/2018 a 4Cdo/125/2019.

41.1. Podľa § 17 ods. 2 zákon č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

41.2. Podľa § 17 ods. 3 zákon č. 514/2003 Z. z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v

spoločenskom uplatnení.

41.3. V rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/125/2019 zo dňa 30. júla 2019 najvyšší súd na základe dovolania podľa § 420 písm. f) CSP konštatoval, že „ krajský súd totiž dospel k nesprávnemu záveru, že žalobca si nespĺnil svoju základnú povinnosť tvrdenia ohľadne nároku z titulu nemajetkovej ujmy, preto nenašiel žiadnu príčinnú súvislosť medzi existujúcimi rodinnými, sociálnymi a psychickými problémami žalobcu a uznesením o vznesení obvinenia (bod 7.4.3. rozsudku). Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy má každý právo na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nesprávnym úradným postupom. Pri posudzovaní nárokov uplatňovaných podľa zákona č. 514/2003 Z. z. ani všeobecné súdy nikdy nesmú zabúdať na ich ústavný pôvod a zakotvenie. Je preto nevyhnutné v každom prípade dbať o to, aby rozhodovaním súdov fakticky nedošlo k vyprázdneniu dotknutého ústavného práva pri použití jeho zákonného vymedzenia (čl. 13 ods. 4 ústavy). Inak povedané, použitím zákona č. 514/2003 Z. z. v prípadoch zodpovednosti štátu za škodu, nesmie dôjsť, priamo ani nepriamo, k obmedzeniu rozsahu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 3 ústavy. Podľa citovaného zákona je teda nutné kompenzovať všetku (celú) ujmu, ktorú by bolo možné namietat' pod čl. 46 ods. 3 ústavy. V právnom štáte, ktorým Slovenská republika podľa čl. 1 ods. 1 ústavy je, nemožno akceptovať taký postup súdu, ktorý odmietne náhradu škody priznať z dôvodu neunesenia dôkazného bremena ohľadne jej výšky poškodeným, lebo potom vlastný stav dôkaznej núdze má rovnaké príčiny ako samotné nezákonné rozhodnutie. Ako nezákonné, ale aj protiústavné treba vyhodnotiť aj rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti (bod 7.4.3.), ktorý konštatoval - bez doplnenia akéhokoľvek dokazovania - že žalobca netvrdil a neodôvodnil, že samotné konštatovanie nezákonného rozhodnutia je nedostatočné a že svoje psychické problémy odvodzoval od svojich subjektívnych pocitov z priebehu incidentu s príslušníkmi ŽP spreď Vianoc r. 2010 a nie od vydania uznesenia o nezákonnom vznesení obvinenia z 23. decembra 2010 (teda tiež spreď Vianoc), ale v odôvodnení už nijako nezohľadnil výsluchy ďalších osôb pred okresným súdom (manželky, bývalých kolegov), či lekárske správy, na posúdenie všetkých kritérií určujúcich rozsah spôsobenej nemajetkovej ujmy v prípade začatia trestného konania, ktoré neskončilo odsudzujúcim rozsudkom. Za nesplniteľné dôkazné bremeno (dôkaznú povinnosť) v takej situácii najvyšší súd označuje požiadavky odvolacieho súdu na preskúmanie finančného ocenenia nehmotnej ujmy žalobcu, najmä v oblasti osobných, rodinných, pracovných, sociálnych vzťahov či psychického stavu, pretože nemajetková ujma sa nepreukazuje (porov. 4 Cdo 34/2018, bod 4.1.vi.). Nemajetková ujma vzniká samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Ide o stav mysle poškodenej osoby, ktorý sa preukazuje empaticky, pravda za predpokladu, že sa sudca bude vedieť aspoň elementárne vcítiť do pozície trestne stíhaného človeka; a to sa sudcom odvolacieho súdu v tomto konaní, žiaľ, nepodarilo, lebo aj oni postavili žalobcu do úlohy púheho objektu, kedy sa stáva iba prostriedkom v rukách štátnej moci (orgánov činných v trestnom konaní), ktorý je potom zameniteľný aj so skutočným zločincem, a tak sa musí podrobovať excesívnym úkonom orgánov činných v trestnom konaní, hoci vo výsledku bol nevinný, čiže aj uznesenie o vznesení obvinenia nemalo byť vôbec vydané. Takéto bezprávie voči ľudskej dôstojnosti musí byť v právnom štáte odškodniteľné. Škodu teda treba chápať ako ujmu na chránenom statku, ako je majetok, osoba, alebo iný chránený záujem, pričom najvyššiu mieru ochrany požívajú ľudský život, integrita človeka, ľudská dôstojnosť a sloboda. ...Pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie každej fyzickej osoby sudcom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprimerane nízkych, resp. žiadnych náhrad; také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona i jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť, alebo absencie postupu podľa pravidiel, podľa ktorého „nerob druhému to, čo nechceš, aby robili tebe.“ Za situácie, kedy žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, pričom však preukáže a odôvodní, že mu taká škoda vznikla, nemôže odvolací súd rozhodnúť, že mu preto škoda nebude vôbec priznaná, alebo že medzi protiprávnym konaním žalovanú a vzniknutou škodou nie je príčinná súvislosť. V takejto situácii má určiť výšku vzniknutej škody podľa spravodlivého uváženia a jednotlivých okolností prípadu.“

41.4. I z rozhodnutia najvyššieho súdu z 30. augusta 2019 sp. zn. 4Cdo/34/2018 vyplýva: „ Ak je deklarovaná ujma, v danom prípade spočívajúca v strate prestíže, vybratého zamestnania, ovplyvnenie

rodinného života a zdravia, ako súdy samy konštatovali, štát (aj súd) nemôže bagatelizovať závažnosť ujmy nepriznaním žiadnej alebo len symbolickej náhrady; pôsobí to nielen veľmi cynicky, ale štátna moc stavia jednotlivca do úlohy púheho objektu, kedy sa stáva jednoducho zameniteľnou osobou so skutočným zločincem a je nútený „beztrešne“ sa podrobovať excesívnym úkonom orgánov činných v trestnom konaní a bezmocne ich trpieť, hoci „boj so zločinom“ nie je najvyššou hodnotou našej spoločnosti a štátu, ako to často zdôrazňujú orgány činné v trestnom konaní a súdy, a to aj v odškodňovacích konaniach, lebo tou je len ľudská dôstojnosť, ktorá predstavuje najvyššiu hodnotu stojacu v základe celého právneho poriadku. Štátna moc pochádza od občanov (čl. 2 ods. 1 ústavy) a nie naopak; jednotlivec je východiskom štátu a štát a všetky jeho orgány sú ústavou zaviazané na ochranu a šetrenie jeho práv. Štát nemá práva, štát má ciele a slúži občanom; s ľuďmi musí byť zaobchádzané ako s cieľom, nie s prostriedkom.“

41.5. Na rozdiel od dovolateľom označených rozhodnutí, ktoré sa týkajú nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s nezákonným trestným stíhaním, pri ktorom súdna prax dospela k zhode v tom smere, že každé trestné stíhanie samo osebe „negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné“ (sp. zn. 4Cdo/125/2019 zo dňa 30. júla 2019), v predmetnej súdnej veci si žalobca si voči žalovanej okrem nároku na náhradu ušlého zisku uplatnil i nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý odôvodňoval tým, že je zdravotne ťažko postihnutou osobou a od VŠZP mienil získať všeobecné informácie o poskytovaní zdravotníckych pomôcok pacientom, ktoré z dôvodu nezákonného rozhodnutia žalobca doposiaľ nezískal. Vzhľadom na to, že konaním dotknutých subjektov sa žalobca cítil poškodený a ukrivdený, že mu nebola poskytnutá pomoc, keď ju potreboval a vzhľadom na to, že žalovaná naďalej porušuje právo žalobcu ako zdravotne ťažko postihnutej osoby, uplatnil si nemajetkovú ujmu, ktorú vyčíslil na sumu 8.800 eur. Nižšie súdy správne vychádzali z toho, že základným zákonným predpokladom priznania takéhoto nároku je nezákonnosť rozhodnutia a zároveň zhodne konštatovali splnenie tejto podmienky, teda existenciu nezákonného rozhodnutia (body 49. a 50. rozsudku súdu prvej inštancie, v spojení s bodom 7. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi súdy následne správne posudzovali z hľadísk definovaných v § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a zamietnutie žaloby v tejto časti odôvodnili predovšetkým tým, že žalobca nepreukázal, že by samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadosťučinením (§ 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). Súd prvej inštancie konkrétne vo vzťahu k tomuto nároku žalobcu v rozsudku zo dňa 14. júla 2020 v bodoch 53. a 54. o. i. uviedol, že „... z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nejde o prípad, kedy by žalobcovi bola preukázateľne spôsobená ujma v takom rozsahu, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je pre neho dostatočným zadosťučinením. Žalobca vo vzťahu k ujme len stroho uviedol, že konaním dotknutých subjektov sa ako osoba ZŤP cíti poškodený a ukrivdený, že mu nebola daná pomoc, keď ju potreboval a pociťuje smútok. Žalobca tak neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktoré preukazovali jednak vznik nároku na nemajetkovú ujmu ako aj odôvodňovali uplatnenú výšku tak, ako predpokladá ust. § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z.z..... Subjektívne pocity žalobcu nepredstavujú ujmu a nedosahujú intenzitu, ktorá by sa nahrádzala spôsobom, ako požaduje žalobca.“ S týmito závermi sa v celom rozsahu s poukazom na § 387 ods. 2 CSP stotožnil aj odvolací súd a k príslušnej odvolacej námietke žalobcu v napadnutom rozsudku doplnil, že „Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, zákonné podmienky jej priznania sú upravené v § 17 ods. 2, 3, 4 zákona č. 514/2003 Z. z. V zmysle uvedeného ustanovenia sa poškodenému priznáva aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy a to za súčasného splnenia dvoch podmienok: 1), že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a 2), že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napríklad formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku, znením jeho odôvodnenia a podobne. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného, a teda môže predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a podobne. Stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nie je ponechané na ľubovôľu súdu, ale musí byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania

vykonaného najmä na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby, v ktorom smere dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. Podľa názoru odvolacieho súdu, zhodne s názorom žalovanú, vychádzajúc z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, žalobca dostatočne spoľahlivo nepreukázal dôvodnosť uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy, keď náležite nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami vzniknúť a jeho všeobecné tvrdenia súvisiace s jeho subjektívnymi pocitmi v tomto smere tak zostali v konaní dôkazne nepodložené.

41.6. Dovolací súd vyhodnotiac obsah dovolateľom formulovanej právnej otázky dospel k záveru, že nižšie súdy sa pri rozhodovaní o nároku dovolateľa na náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s nezákonným rozhodnutím od právnych záverov dovolateľom označených rozhodnutia najvyššieho súdu neodklonili. V namietaných rozhodnutiach, osobitne v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/125/2019 zo dňa 30. júla 2019 najvyšší súd skritizoval nepriznanie nemajetkovej ujmy len z dôvodu, že žalobca nie je schopný vyčísliť výšku vzniknutej nemajetkovej ujmy nezákonným rozhodnutím aj keď skutkové okolnosti dokazujú, že mu takáto ujma vznikla. V takejto situácii má toto postavenie suplovať súd, ktorý spravodlivým uvážením v spojitosti s jednotlivými okolnosťami prípadu určí jej výšku. Dovolací súd v tomto kontexte podotýka, že nezákonné rozhodnutie však nemožno podľa § 17 ods. 2,3 zákona č. 514/2003 Z. z. ani vo svetle dovolateľom namietaných rozhodnutí najvyššieho súdu považovať bez ďalšieho za okolnosť, v dôsledku ktorej by žalobcovi automaticky prináležal nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy. Odvolací súd v napadnutom rozsudku správne v tomto smere uzavrel, že žalobca dostatočne spoľahlivo nepreukázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, keď náležite nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, ktoré mu mali v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vzniknúť, a ktoré by odôvodňovali záver, že samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu nie je dostatočným zadosťučinením. Žalobcu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať skutočnosť, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nezákonného rozhodnutia vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch.

41.7. Dovolací súd v tejto súvislosti na záver dáva do pozornosti i rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/204/2018 zo dňa 30. januára 2020, v zmysle ktorého „Otázka - aká má byť výška náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe je vždy závislá od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Vyplýva to predovšetkým z toho, že citované zákonné ustanovenie predstavuje normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktorá tak prenecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, iba málo obmedzeného okruhu okolností. Pokiaľ je teda účelom § 421 ods. 1 písm. b/ CSP zo širších hľadísk tiež to, aby sa vyriešením niektorej, dosiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej, právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk (ktoré sú navyše dané iba príkladmo a sú limitované iba zhora, pozn.) postupujú totiž súdy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj 3 Cdo 226/2017). V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že závery súdov pri posudzovaní nastolenej otázky sú výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súdy viedli k prijatiu toho-ktorého rozhodnutia; dovolací súd je navyše v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (bod 14). Vec posudzujúci senát dovolacieho súdu je toho názoru, že nie je možné precedenčne zaviazat' súdy ku konkrétnemu spôsobu rozhodovania pri existencii viacerých zákonných okolností (§ 17 ods. 3 písm. a/ až d/ zákona č. 514/2003 Z.z.), limitujúcich iba ods. 4 citovaného zákona, pretože tieto zákonné predpoklady sú vždy výsledkom posúdenia individuálnych skutkových okolností každej prejednávanej veci vo vzájomných súvislostiach.“

41.8. Dovolací súd tak uzatvára, že odklon napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu od žalobcom

označených rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/34/2018 a sp. zn. 4Cdo/125/2019 v súvislosti s rozhodovaním o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu nebol zistený.

42. Vo vzťahu k dovolateľom nastolenej právnej otázke označenej v bode 39. písm. a) tohto rozhodnutia, dovolací súd uvádza, že na riešení dovolateľom prezentovanej právnej otázky, teda či strata času, ktorý venoval príprave a vyhotovovaní podaní smerujúcich k náprave nezákonných rozhodnutí, predstavuje alebo nepredstavuje škodu (ušlý zisk) v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., odvolací súd svoje rozhodnutie nezaložil. Odvolací súd v dovolateľom namietanom bode 8.5. napadnutého rozsudku uviedol, že „...žalobca v prejednávanej veci nepreukázal, že s absolútnou istotou by došlo na jeho strane k zväčšeniu majetku o 1.800,- eur, nebyť nezákonných rozhodnutí. Nepreukázal s istotou, resp. žiadnym spôsobom, že v čase, v ktorom sa musel venovať činnosti spojenej so žiadosťami o poskytnutie informácií zo strany VŠZP, sa mal alebo mohol venovať činnosti advokáta, ktorá by mu privodila zisk vo výške 1.800,- eur. Jeho tvrdenia o ušlom zisku tak zostali len v rovine teoretickej. V tomto smere nepostačujú zistenia, podľa ktorých Kancelária Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vypláca za zastupovanie advokátom hodinovú sadzu 80,- až 90,- eur.“ Odvolací súd teda svoje potvrdzujúce rozhodnutie čo do zamietnutia žaloby v časti o zaplatenie náhrady škody založil o. i. na tom, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne tvrdenej výšky škody, teda nepreukázal, že by ním uplatnená žalovaná suma zodpovedala ušlému zisku, ktorý by mohol dosiahnuť, ak by sa v čase, v ktorom sa musel venovať činnosti spojenej so žiadosťami o poskytnutie informácií, venoval výkonu advokátskej praxe. Dovolací súd dodáva, že aj existencia ušlého zisku musí byť vždy bezpečne preukázaná. V prípade ušlého zisku nie je možné preukázať jeho reálnu existenciu, ale musia byť dokazované také konkrétne skutkové okolnosti (tvrdené poškodeným), ktoré pri logickej úvahe povedú súd k záveru, že ušlý zisk by skutočne vznikol nebyť protiprávnej udalosti, t. j. dokazuje sa pravdepodobnosť dosiahnutia ušlého zisku u poškodeného v danom čase a podľa miery dokázanej pravdepodobnosti, je potom možné urobiť záver o tom, či by za daných okolností bol žalovaný ušlý zisk aj reálnym. Nepreukázanie existencie takýchto skutkových okolností, by potom mohlo viesť len k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa žalobca v konaní domáha, je skutočne iba „fikciou“ (m. m. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/513/2014). Za ušlý zisk teda nemožno považovať hypotetický ušlý zisk, ktorý nemá žiadny konkrétny preukázateľný základ. Všeobecne definovaný ušlý zisk, ktorého sa dovolateľ domáha, vychádzajúci len z poukazu na sumy hodinovej sadzby, ktoré úplne odlišný subjekt (Kancelária Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) vypláca za zastupovanie advokátom, nenapĺňa kritéria bezpečného preukázania ušlého zisku ako škody, vzniknutej žalobcovi v súvislosti s nezákonným rozhodnutím.

42.1. Dovolací súd na okraj poznamenáva, že vyššie citované závery odvolacieho súdu sú plne súladné i s dovolateľom označenými rozhodnutiami najvyššieho súdu. V rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/32/2007 z 29. marca 2007 (R 28/2008) najvyšší súd o. i. uviedol: „Rovnako pojem škody zákon č. 58/1969 Zb. bližšie nedefinuje a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba aj v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného, b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a c/ je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného.“ V rozhodnutí sp. zn. 4MCdo/23/2008 zo dňa 21. decembra 2009 najvyšší súd konštatoval: „To, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk), je ujmom spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti). Pre výšku ušlého zisku je rozhodujúce, akému prospechu, ku ktorému malo reálne dôjsť, zabránilo konanie škodcu (škodná udalosť), teda konkrétne o aký reálne dosiahnuteľný príjem poškodený prišiel.“ Odvolací súd sa teda správne a dôvodne zaoberal otázkou unesenia dôkazného bremena ohľadne výšky žalobcom uplatneného ušlého zisku a námietka nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v tejto časti nie je opodstatnená.

43. Vo vzťahu k dovolateľom nastolenej otázke nemožnosti orgánu verejnej moci zbaviť sa zodpovednosti pri výkone verejnej moci tvrdením, že žalobca nepreukázal vznik škody a jej výšku, ako aj tvrdením, že žalobca mal iné možnosti nápravy (bod 39. písm. b) tohto rozhodnutia) dovolací súd uvádza, že odvolací súd, a ani súd prvej inštancie svoje zamietavé rozhodnutia na právnom závere, že by sa „ žalovaná zbavil zodpovednosti pri výkone verejnej moci za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v súdnej veci tvrdením, že žalobca nepreukázal vznik škody a jej výšku, ako aj tvrdením, že žalobca mal iné možnosti nápravy “ (bod IVc dovolania), nezaložili. Naopak, ako vyplýva práve z dovolateľom namietaného bodu 8.7. napadnutého rozsudku, už odvolací súd nesúhlasil s názorom žalobcu, podľa ktorého „ sa mal žalovaná uvedeným konštatovaním (pozn. - že žalobca nepreukázal vznik škody a jej výšku, ako aj tvrdením, že žalobca mal iné možnosti nápravy) zbaviť zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Ako správne uviedol žalobca, ide o zodpovednosť objektívnu, ktorej sa nemožno zbaviť. Je však potrebné skúmať, či boli v prejednávacom prípade splnené všetky zákonné podmienky zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorú povinnosť si súd prvej inštancie splnil, riadne vykonaným dokazovaním zistil skutkový stav, tento následne posúdil v súlade s vyššie citovaným zákonom a vyvodil závery, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Uvedenú odvoláciu námietku preto odvolací súd považuje za nedôvodnú.“ Táto dovolacia námietka žalobcu tak nebola opodstatnená.

44. Na základe uvedeného dovolací súd uzavrel, že dovolacia argumentácia dovolateľa v tejto časti (bod 39. písm. a), b) tohto rozhodnutia) nezodpovedá požiadavkám stanoveným v § 421 ods. 1 písm. a), b) v spojení s § 431 až § 435 CSP, pretože na ním nastolených právnych otázkach odvolací súd svoje rozhodnutie nezaložil.

45. K všeobecne formulovanému nesúhlasu žalobcu v dovolaní k záverom nižších súdov o neunesení dôkazného bremena ohľadne výšky škody, príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody či dôvodnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, dovolací súd poznamenáva, že dôkazné bremeno predstavuje súhrn pravidiel umožňujúcich súdu rozhodnúť v spore, je inštitútom práva procesného, pretože je nerozlučne spojené s civilným sporovým konaním a prejavuje sa vo výsledku sporu. Neunesenie dôkazného bremena v sebe obsahuje procesnú zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté v spore v jej neprospech. Podstatou inštitútov bremena tvrdenia a dôkazného bremena procesnej strany je tvrdiť a preukázať svoj nárok, pričom ale o tom, či niektorý dôkaz je relevantný k posúdeniu podstaty veci je, plne v súlade s podstatou civilného procesu, vecou posúdenia konajúceho súdu a nie strany konania. Preto pokiaľ žalobca v konaní tvrdil, že mu v súvislosti s nezákonným rozhodnutím žalovanej vznikla škoda, bolo jeho povinnosťou nielen tvrdiť skutočnosti, ale ich aj preukázať. Vzhľadom na záver odvolacieho súdu ale žalobca uvedenú povinnosť nesplnil, dôsledkom čoho bol jeho neúspech v spore, ktorý sa prejavil zamietnutím žaloby. Povinnosť tvrdenia strany sporu a podopretia svojho tvrdenia dôkazmi v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu má pritom kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu (čl. 8 CSP, procesné povinnosti a procesné bremená). Pokiaľ žalobca neunesol túto svoju povinnosť, nemôže svoju nesplnenú povinnosť unesenia dôkazného bremena zastierať, či zamieňať tvrdením o nesprávnych, či neúplných skutkových zisteniach a právnom posúdení sporu.

46. Dovolací súd záverom poznamenáva, že samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, či sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobou uplatneného nároku, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP a § 431 až § 435 CSP.

47. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. Dovolací súd preto

dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Ak dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, dovolanie nie je prípustné z dôvodu, že odklon od dovolateľom označených rozhodnutí v konaní nebol zistený a tiež pre nevymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie i v tejto časti odmietol (§ 447 písm. f) CSP).

48. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

49. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.